

Regulamin
Przedmiotowego Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej
dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2012/2013

§ 1. PODSTAWA PRAWNA

1. Art. 31 ust. 1 pkt. 7 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. 2002 nr 13, poz. 125 ze zm.).
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednego typu szkół do innych (Dz.U. 2004 nr 26, poz. 232 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. 2007 nr 83 poz. 562 ze zm.).
5. Zarządzenie nr 66 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z dnia 12 września 2012 r. w sprawie zlecenia Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie organizacji i przeprowadzenia konkursu pod nazwą Przedmiotowy Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2012/2013.

§ 2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej, zwany dalej Konkursem, jest konkursem przedmiotowym obejmującym i poszerzającym treści podstawy programowej z przedmiotu wiedza o społeczeństwie kierowanym do uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego.
2. Konkurs jest prowadzony w formie pilotażu.
3. Organizatorem Konkursu jest Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej z siedzibą w Warszawie, ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa.
4. Konkurs przeprowadzany jest na zlecenie Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
5. Regulamin Konkursu nie może być zmieniany w ciągu roku szkolnego.

§ 3. CELE KONKURSU

1. Poszerzanie wiadomości, rozwijanie umiejętności i kształtowanie postaw w zakresie kompetencji kluczowych: umiejętności uczenia się, kompetencji społecznych i obywatelskich oraz inicjatywności i przedsiębiorczości.
2. Wyłanianie i promowanie młodzieży o ponadprzeciętnej wiedzy i umiejętnościach.
3. Wsparcie nauczycieli w zakresie narzędzi wspomagających rozwój ucznia.

§ 4. PRZEBIEG KONKURSU

1. Konkurs organizowany jest w formie trzystopniowych eliminacji: etap szkolny, rejonowy i wojewódzki, przy czym etapy rejonowy i wojewódzki składają się z dwóch części punktowanych w stosunku 1:1.
2. Zadaniem uczniów jest:
 - a) na etapie szkolnym samodzielne rozwiązanie testu,
 - b) na etapie rejonowym samodzielne zrealizowanie projektu (część I) i rozwiązanie testu (część II),
 - c) na etapie wojewódzkim samodzielne rozwiązanie testu (część I) oraz zespołowe: rozwiązanie zadań analityczno-problemowych i prezentacja rozwiązań (część II).
3. Prace uczniów są kodowane na wszystkich etapach Konkursu.

4. W Konkursie mogą wziąć udział:
 - a) na etapie szkolnym wszyscy uczniowie gimnazjum zainteresowani Konkursem,
 - b) na etapie rejonowym uczniowie, którzy na etapie szkolnym otrzymali co najmniej 85% punktów możliwych do uzyskania,
 - c) na etapie wojewódzkim uczniowie, którzy na etapie rejonowym otrzymali co najmniej 80% punktów możliwych do uzyskania.
5. Informacje dotyczące organizacji, miejsc przeprowadzenia, czasu trwania i wyników poszczególnych etapów Konkursu będą przekazywane poprzez stronę www.ceo.org.pl/koss/kwoie/mazowieckie, zwaną dalej stroną internetową Konkursu.
6. Pytania dotyczące Konkursu prosimy kierować pocztą elektroniczną na adres kwoie@ceo.org.pl.
7. Ostateczne decyzje w sprawach spornych nieobjętych Regulaminem podejmuje Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

§ 5. ZGŁOSZENIA

1. Szkoła zgłasza swój udział w Konkursie poprzez spełnienie obu warunków:
 - a) wypełnienie i wysłanie formularza internetowego zamieszczonego na stronie internetowej Konkursu,
 - b) wydrukowanie, przypieczerowanie pieczęcią szkoły, podpisanie przez nauczyciela zgłaszającego i wysłanie listownie wypełnionego formularza, o którym mowa w punkcie a), na adres:
Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa
z dopiskiem „Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej”.w terminie określonym w § 13. niniejszego Regulaminu.
2. Warunkiem zgłoszenia jest otrzymanie jego potwierdzenia na adres e-mail podany w zgłoszeniu. Potwierdzenie zawiera hasło potrzebne do otwarcia arkusza etapu szkolnego.
3. Jeśli w szkole nie jest organizowany etap szkolny Konkursu, zadaniem Dyrektora Szkoły jest umożliwienie uczniom udziału w etapie szkolnym w innej szkole oraz zapewnienie im opieki.

§ 6. PROJEKTY

1. Projekt, będący jedną z części etapu rejonowego, uczniowie realizują samodzielnie zgodnie z terminami określonymi w § 13. niniejszego Regulaminu.
2. Forma projektu, kryteria jego oceny i sposób przekazania prezentacji projektu (pracy pisemnej) zostaną podane na stronie internetowej Konkursu w terminie określonym w § 13. niniejszego Regulaminu.
3. Ocenie podlegają projekty tylko tych uczestników etapu rejonowego, którzy z części testowej uzyskali co najmniej 70% punktów.

§ 7. CZĘŚĆ ZESPOŁOWA

1. Rozwiązanie zadań analityczno-problemowych i zaprezentowanie rozwiązań, będące częścią etapu wojewódzkiego, uczniowie realizują zespołowo w dniu etapu wojewódzkiego.
2. Uczniowie dobierają się samodzielnie w 4-5 osobowe zespoły z zachowaniem zasady, że w zespole nie może znaleźć się więcej niż jeden uczestnik z danej szkoły.
3. W przypadku, gdy część uczniów nie znalazła się w żadnym zespole, Wojewódzka Komisja Konkursowa może ich dołączyć do istniejących zespołów lub stworzyć nowy zespół. Do decyzji Komisji nie stosuje się ustęp 2.
4. Wszyscy członkowie jednego zespołu otrzymują taką samą liczbę punktów za rozwiązanie zadań i prezentację rozwiązań.

§ 8. WGLĄD DO PRAC KONKURSOWYCH

1. Wgląd do prac konkursowych przysługuje uczestnikom, ich rodzicom (opiekunom prawnym) i opiekunom naukowym w terminie określonym w § 13. niniejszego Regulaminu.
2. Szczegółowe zasady wglądu zostaną podane przez Szkolne Komisje Konkursowe (w przypadku etapu szkolnego) lub na stronie internetowej Konkursu (w przypadku etapu rejonowego i wojewódzkiego) zgodnie z terminami określonymi w § 13. niniejszego Regulaminu.

§ 9. ODWOŁANIA

1. Prawo do odwołania od oceny prac konkursowych oraz sposobu przeprowadzenia danego etapu (lub jego części) przysługuje uczestnikom, ich rodzicom (opiekunom prawnym) i opiekunom naukowym w terminie określonym w § 13. niniejszego Regulaminu.
2. Odwołania należy wnosić:
 - a) na etapie szkolnym do Szkolnej Komisji Konkursowej,
 - b) na etapie rejonowym i wojewódzkim do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej poprzez wysłanie wiadomości elektronicznej na adres kwoie@ceo.org.pl.
3. Odwołania muszą:
 - a) mieć formę pisemną,
 - b) określać poszczególne elementy pracy (zadania), których ocenę odwołujący się uważa za błędną,
 - c) zawierać uzasadnienie.
4. Wniesienie odwołań niezgodnie z treścią powyższych ustępów skutkuje ich nierozpatrzeniem.
5. Odwołania rozpatruje zespół ds. odwołań wskazany przez Przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursowej spośród członków Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. W skład zespołu ds. odwołań wchodzi co najmniej jedna osoba niezaangażowana w tworzenie zadań i ocenę rozwiązań prac konkursowych, do której należy ostateczna decyzja dotycząca odpowiedzi na odwołanie.
6. Odpowiedź na odwołanie wraz z uzasadnieniem zostanie wysłana na adres e-mail, z którego zostało wysłane odwołanie (w przypadku etapu szkolnego: przekazana Szkolnej Komisji Konkursowej), w terminie określonym w § 13. niniejszego Regulaminu.
7. Decyzja zespołu ds. odwołań jest ostateczna.

§ 10. KOMISJE KONKURSOWE

1. Członkowie wszystkich komisji konkursowych zobowiązani są do zachowania tajności zadań konkursowych i kluczy odpowiedzi do momentu przeprowadzenia poszczególnych etapów Konkursu.
2. Za przeprowadzenie poszczególnych etapów Konkursu odpowiadają:
 - a) na etapie szkolnym Szkolne Komisje Konkursowe powołane przez dyrektorów poszczególnych szkół, w których skład wchodzi co najmniej dwóch nauczycieli, w tym przynajmniej jeden nauczyciel wiedzy o społeczeństwie,
 - b) na etapie rejonowym Rejonowe Komisje Konkursowe powołane przez Przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursowej i Wojewódzka Komisja Konkursowa,
 - c) na etapie wojewódzkim Wojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
3. Siedziba Wojewódzkiej Komisji Konkursowej znajduje się w Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej: ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa.
4. W pracach każdej z komisji konkursowych mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów wizytatory Mazowieckiego Kuratorium Oświaty.
5. Zadaniem Szkolnej Komisji Konkursowej jest:
 - a) zapoznanie uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) z niniejszym Regulaminem,
 - b) uzyskanie od rodziców (prawnych opiekunów) uczniów biorących udział w Konkursie oświadczeń o:

- zgodzie na przetwarzanie danych osobowych uczniów na potrzeby Konkursu,
 - zapoznaniu się i akceptacji postanowień niniejszego Regulaminu,
 - zgodnych ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu,
 - c) pobranie ze strony internetowej Konkursu arkusza z zadaniami, otwarcie go przy użyciu hasła otrzymanego w potwierdzeniu zgłoszenia oraz wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy arkusza dla uczniów,
 - d) ustalenie procedury kodowania prac uczniów,
 - e) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu szkolnego w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania etapu szkolnego,
 - f) ocena prac uczniów zgodnie z kluczem odpowiedzi, dostępnym do pobrania ze strony internetowej Konkursu,
 - g) rozkodowanie prac uczniów,
 - h) umożliwienie dokonania wglądu do prac uczniom, ich rodzicom (prawnym opiekunom) i opiekunom naukowym,
 - i) przyjęcie odwołań dotyczących oceny lub sposobu przeprowadzenia etapu szkolnego prac przez Szkolną Komisję Konkursową,
 - j) przekazanie Wojewódzkiej Komisji Konkursowej:
 - elektronicznie:
 - protokołu z przebiegu etapu szkolnego w postaci formularza na stronie internetowej Konkursu wymagającego informacji podanych w załączniku nr 2 do niniejszego Regulaminu,
 - oświadczeń rodziców (opiekunów prawnych) uczniów wymienionych w protokole w postaci skanów,
 - listownie: prac wszystkich uczniów biorących w etapie szkolnym oraz odwołań na adres:

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa
z dopiskiem „Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej”,
 - k) zabezpieczenie i przechowanie dokumentacji konkursowej obejmującej: -listę uczestników etapu szkolnego, oświadczenia rodziców, protokół z prac Szkolnej Komisji Konkursowej;
 - l) przekazanie decyzji zespołu ds. odwołań osobom składającym odwołania o wynikach ich rozpatrzenia;
 - m) poinformowanie uczniów o zasadach organizacji, miejscu i terminie przeprowadzenia oraz wynikach etapów rejonowego i wojewódzkiego, zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej Konkursu;
 - n) przestrzeganie terminów określonych w § 13. niniejszego Regulaminu.
6. Zadaniem Dyrektora Szkoły jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom etapów rejonowego i wojewódzkiego w czasie dojazdu do miejsca przeprowadzenia danego etapu oraz powrotu do szkoły.
7. Zadaniem Rejonowej Komisji Konkursowej jest:
- a) ustalenie miejsca przeprowadzenia testu etapu rejonowego,
 - b) odebranie arkusza konkursowego od Wojewódzkiej Komisji Konkursowej oraz wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy arkusza dla uczniów,
 - c) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu rejonowego w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych

oraz przewlekłe chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania etapu rejonowego,

d) wysłanie kart odpowiedzi uczniów i protokołu do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

8. Zadaniem Wojewódzkiej Komisji Konkursowej jest:

- a) współpraca z autorami i recenzentami zadań konkursowych,
- b) publikowanie informacji o organizacji i wynikach poszczególnych etapów na stronie internetowej Konkursu,
- c) koordynacja prac rejonowych komisji konkursowych,
- d) ustalenie procedury kodowania prac uczniów na etapie rejonowym i wojewódzkim,
- e) dokonanie kwalifikacji uczniów do etapu rejonowego, sprawdzania projektów i etapu wojewódzkiego oraz wyłonienie laureatów Konkursu,
- f) sprawdzenie testów etapu rejonowego, projektów zakwalifikowanych uczniów, testu i rozwiązań zadań etapu wojewódzkiego,
- g) umożliwienie dokonania wglądu do prac etapów rejonowego i wojewódzkiego uczniom, ich rodzicom (prawnym opiekunom) i opiekunom naukowym,
- h) ustalenie miejsca przeprowadzenia etapu wojewódzkiego,
- i) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu wojewódzkiego w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych oraz przewlekłe chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania etapu wojewódzkiego,
- j) przyjmowanie odwołań na etapach rejonowym i wojewódzkim;
- k) przekazywanie odpowiedzi na odwołania;
- l) przygotowanie zaświadczeń dla laureatów i finalistów Konkursu,
- m) przygotowanie listów gratulacyjnych dla opiekunów naukowych przygotowujących laureatów i finalistów Konkursu,
- n) udzielanie odpowiedzi na pytania uczniów, ich rodziców (opiekunom prawnym) i opiekunów naukowych,
- o) zabezpieczenie i przechowywanie otrzymanych prac etapów szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego,
- p) przygotowanie sprawozdania z przebiegu Konkursu dla Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

§ 11. LAUREACI I FINALIŚCI

1. Tytuł laureata Konkursu otrzymują uczniowie, którzy na etapie wojewódzkim uzyskali co najmniej 80% punktów możliwych do uzyskania. Tytuł finalisty Konkursu otrzymują uczniowie, którzy na etapie wojewódzkim uzyskali co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania.
2. Laureaci i finaliści Konkursu otrzymują zaświadczenia wydane przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
3. Uprawnienia dla laureatów i finalistów wynikają z poszczególnych przepisów prawa, zgodnie z:
 - a) Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. 2007 nr 83 poz. 562 ze zm.),
 - b) Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednego typu szkół do innych (Dz.U. 2004 nr 26, poz. 232 ze zm.),
 - c) właściwym zarządzeniem Mazowieckiego Kuratora Oświaty ws. przyjmowania uczniów i słuchaczy do publicznych szkół ponadgimnazjalnych.

§ 12. ZAKRES WYMAGAŃ

Zadania konkursowe będą oparte na wiadomościach i umiejętnościach dotyczących podanych zagadnień zawartych w wymienionych źródłach.

Umiejętności wymagane na teście każdego etapu

W odniesieniu do wymaganych wiadomości oraz informacji zawartych w podanych źródłach w formie m.in. tekstu, nagrania, mapy, tabeli, wykresu, schematu, rysunku, fotografii:

- odtwarzanie posiadanych informacji i odczytywanie podanych;
- wyjaśnianie: nazywanie, opisywanie, streszczanie, rysowanie;
- analizowanie: selekcjonowanie, porządkowanie, porównywanie, wykonywanie, obliczeń, interpretowanie, łączenie, uogólnianie, wnioskowanie, wskazywanie wspólnych cech, różnic, przyczyn, skutków, zależności, analogii, przejawów, przykładów;
- formułowanie własnego stanowiska (w tym wartościowanie),
- uzasadnianie (w tym argumentowanie).

Umiejętności wymagane na projekcie (II etap)

Planowanie pracy; wyszukiwanie, selekcjonowanie i analizowanie źródeł informacji; rozpoznawanie problemów; planowanie sposobów zbadania i rozwiązania problemu; przeprowadzenie i przedstawienie wyników badania; ocenianie; dokonywanie wyboru; wyciąganie wniosków; formułowanie i uzasadnianie własnego stanowiska.

Umiejętności wymagane w części zespołowej (III etap)

- Umiejętności wymagane na projekcie (zapisane powyżej);
- umiejętność pracy zespołowej;
- umiejętność prezentowania efektów pracy.

Wiadomości wymagane na teście I etapu – podstawa programowa

Treści nauczania określone w podstawie programowej przedmiotu *wiedza o społeczeństwie* w gimnazjum.

Źródła

1. Podręczniki do *wiedzy o społeczeństwie* dopuszczone do użytku przez Ministra Edukacji Narodowej.
2. Środki masowego przekazu.

Wiadomości wymagane na teście II etapu – ustrój Polski, Unia Europejska i gospodarka

Treści nauczania dotyczące trzech bloków tematycznych: ustrój Polski, Unia Europejska, gospodarka, określone w podstawie programowej przedmiotu *wiedza o społeczeństwie* w gimnazjum oraz zagadnienia przedstawione poniżej.

Ustrój Polski

Obowiązująca Konstytucja RP, w szczególności: zasady ustrojowe i przejawy ich realizacji; prawa i obowiązki obywatelskie; źródła prawa i procedury ich przyjmowania; organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej: zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji, odpowiedzialność; organy kontroli państwowej, ochrony prawa i Narodowy Bank Polski: zadania, kompetencje i zasady wyboru; procedura przyjmowania budżetu; dług publiczny; samorząd terytorialny; stany nadzwyczajne: rodzaje, zasady wprowadzenia; referendum: funkcja, procedura zarządzania, przypadki stosowania; zmiana Konstytucji.

Źródła

1. [Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.](#) (z późniejszymi zmianami).
2. *KOSS. Podręcznik i ćwiczenia* (cz. 1. i 2., rozszerzone), red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2009 i 2012, rozdziały IV.2, IV.6, V.1, VII.1-3, VIII.1-4.
3. Środki masowego przekazu.

Unia Europejska

Cele UE; geneza i etapy integracji (integracja: sektorowa – powszechna, metoda podejmowanie decyzji: narodowa – wspólnotowa, stopniowe przekazywanie kompetencji: unia celna – wspólny rynek – unia gospodarcza i walutowa); działania na rzecz urzeczywistnienia wspólnego rynku; rozszerzenia terytorialne (dotychczasowe i planowane); warunki członkostwa; przebieg procedury akcesji; współpraca bez akcesji; instytucje (Rada Europejska, Rada, Parlament, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Obrachunkowy): zadania, kompetencje, skład, powołanie, zasady działania; Unia Gospodarcza i Walutowa: geneza, etapy budowy, kryteria członkostwa (bez wartości liczbowych), członkowie, organy (Europejski Bank Centralny, Eurogrupa), obecny kryzys; dziedziny kompetencji (wyłącznych, dzielonych) i przykłady działań w nich realizowanych; perspektywa finansowa i budżet: wpływy, wydatki; obywatelstwo: obywatelstwo UE a państwowe, prawa obywateli UE, wpływ obywateli na UE; wyzwania.

Źródła

4. [Europa w 12 lekcjach](#), Fontaine P., Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2011.
5. KOSS. ... (cz. 2., rozszerzona), rozdziały IX.3-5.
6. Środki masowego przekazu.

Gospodarka

Niewidzialna ręka rynku: zasada działania, zawodność; struktury rynku (konkurencja doskonała, konkurencja monopolistyczna, oligopol, monopol); specjalizacja produkcji; globalizacja gospodarki; koszt alternatywny; procent składany; ruch okrężny; PKB: realny, nominalny, *per capita*, interpretacja; inflacja: pomiar; wskaźniki rynku pracy; czynniki wpływające na wzrost gospodarczy; PKB a poziom dochodów społeczeństwa; rynek pracy; bezrobocie: rodzaje, przyczyny, skutki; sposoby wpływu stóp procentowych na gospodarkę (Mechanizm Transmisji Monetarnej): luka popytowa, kurs walutowy; cele obecności państwa w gospodarce; budżet: wpływy, wydatki; finanse publiczne: deficyt, dług, kryzys; podział rynku finansowego; działanie banków komercyjnych; oferta banków (kredyty, lokaty, karty, rachunki osobiste, realizowanie transakcje); zadania banku centralnego; mechanizm kreacji pieniądza; rynek kapitałowy: funkcje; GPW w Warszawie: indeksy, uczestnicy rynku; akcje; obligacje; zarabianie na GPW (dywidenda, sprzedaż przy wysokim kursie, krótka sprzedaż); geneza problemu emerytur, różne systemy zabezpieczenia na starość; reforma systemu emerytalnego: przyczyny, skutki; obecny system emerytalny; wahania kursu walutowego; kurs kupna i sprzedaży.

Źródła

7. Wybrane prezentacje z serwisu Narodowego Banku Polskiego *NBPortal* (dostęp z 03.07.2012):
 - a) [Gospodarka rynkowa](#)
 - b) [Pierwszy milion](#) (slajdy 9-11)
 - c) [Wskaźniki makro](#) (slajdy 1-8, 12)
 - d) [Pomiar inflacji i wskaźniki rynku pracy](#) (slajdy 1-6, 10-11)
 - e) [Skąd się bierze wzrost gospodarczy?](#) (slajdy 7-16)
 - f) [Skąd się bierze bezrobocie?](#)
 - g) [Stopy procentowe a inflacja](#) (slajdy 1-11, 16-17)
 - h) [Wydatki publiczne](#)
 - i) [Rynek walutowy bez tajemnic](#) (slajdy 1-3)
 - j) [System bankowy](#)
 - k) [Mechanizm kreacji pieniądza](#)
 - l) [Charakterystyka rynku kapitałowego](#) (slajdy 1-3, 13-17)
 - m) [Instrumenty Giełdy Papierów Wartościowych](#) (slajdy 1-4, 6-7)
 - n) [System emerytalny](#)
 - o) [Kurs walutowy](#)
8. KOSS. ... (cz. 2., rozszerzona), rozdziały XI.1-5, XII.1-2, XII.4-5.
9. Środki masowego przekazu.

Wiadomości wymagane na III etapie – Młody obywatel

Konto nastolatka w banku

Produkty bankowe dla osób niepełnoletnich (konta, subkonta rodziców, karty debetowe, karty przedpłacone, lokaty); możliwości i ograniczenia konta; zakładanie konta; bezpieczeństwo transakcji; odpowiedzialność za złamanie regulaminu.

Źródła

1. *Paszport nastolatka*, Klaus W., Woźniakowska-Fajst D., Warszawa 2011, s. 42.
2. Oferty banków (w tym regulaminy świadczenia usług).

Praca nastolatka

Rodzaje umów; prawa i obowiązki zatrudnionych w poszczególnych formach zatrudnienia; warunki pozwalające na podjęcie pracy przez małoletniego/dziecko; kwota dochodu wolna od podatku.

Źródła

3. *Paszport nastolatka*, s. 36-40.
4. [Praca w czasie wakacji](#), Państwowa Inspekcja Pracy, dostęp z 03.07.2012.

Służba wojskowa

Uzawodowienie Sił Zbrojnych: obowiązek kwalifikacji wojskowej, zniesienie poboru, służba przygotowawcza, Narodowe Siły Rezerwowe; kobiety w wojsku.

Źródła

5. *Paszport nastolatka*, s. 26-28.
6. [Nowelizacja ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w pytaniach i odpowiedziach – stan prawny na 1 marca 2010 r.](#), Wojsko Polskie, pytania 3, 4, 10, 11, 15, 23, 24, 27, 47, 48, dostęp z 03.07.2012.

Wybór szkoły ponadgimnazjalnej

Szkoły ponadgimnazjalnej: rodzaje (liceum ogólnokształcące, technikum, zasadnicza szkoła zawodowa), czym się kończą (matura, egzamin zawodowy, IB), co umożliwiają (studia, uprawnienia zawodowe); zasady rekrutacji do poszczególnych rodzajów szkół ponadgimnazjalnych w województwie ucznia na rok 2013/2014; zasady tworzenia rankingów liceów i techników Perspektyw.

Źródła

7. *KOSS. ...* (cz. 2., rozszerzona), s. 169-172.
8. [Oświatowe ABC. Egzaminy](#), Centralna Komisja Egzaminacyjna, s. 4, dostęp z 03.07.2012.
9. [Matura IB – czym jest?](#), *Perspektywy*, dostęp z 03.07.2012.
10. Zarządzenie Mazowieckiego Kuratora Oświaty ws. ustalenia terminów i zasad rekrutacji do gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.
11. *Metodologia Ogólnopolskiego Rankingu Liceów Ogólnokształcących 2013* miesięcznika *Perspektywy*.
12. *Metodologia Ogólnopolskiego Rankingu Techników 2013* miesięcznika *Perspektywy*.

Wizyta nastolatka u lekarza

Prawa niepełnoletniego pacjenta; wizyta u lekarza; ubezpieczenie; leczenie za granicą.

Źródła

13. *Paszport nastolatka*, s. 14-16.

Możliwości działania zespołowego

Realizacja projektu: diagnozowanie problemów, określanie zasobów, wybór problemu, planowanie, pozyskiwanie sojuszników, zdobywanie dofinansowania, rozwiązywanie trudności, prezentacja, ewaluacja (w tym analiza SWOT); możliwości działania: samorząd uczniowski (definicja; kompetencje), Młodzieżowa Rada Gminy (kompetencje; skład; wybory i kampania wyborcza; metody działania; korzyści płynące z działania).

Źródła

14. [Samorząd uczniowski a prawo](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, dostęp z 03.07.2012.
15. [Samorząd uczniowski. Przewodnik dla ucznia](#), Centrum Edukacji Obywatelskiej, s. 30-54, dostęp z 03.07.2012.
16. [Analiza SWOT - Jak ją przeprowadzić w odniesieniu do Twojej organizacji](#) (wersja z napisami), Olsen E., M3PLANING, dostęp z 03.07.2012.

17. [Młodzieżowa Rada Gminy. Aktywność obywatelska młodzieży w społeczności lokalnej](#), Fundacja Civis Polonus, s. 2-7, 11, dostęp z 03.07.2012.
18. [Jak wyłonić skład młodzieżowej rady?](#), Wyrzykowski D., Fundacja Civis Polonus, dostęp z 03.07.2012.
19. Przykłady działań podejmowanych przez samorzędy uczniowskie i Młodzieżowe Rady Gmin (np. relacje zamieszczone w serwisie YouTube).

§ 13. HARMONOGRAM KONKURSU

Nie przewiduje się przedłużenia terminów ani terminów dodatkowych wydarzeń podanych poniżej.

Wydarzenie	Termin
Termin zgłoszeń (decyduje data stempla pocztowego)	do 03.10.2012 (śr.)
Udostępnienie arkusza konkursowego Szkolnym Komisjom Konkursowym	17.10.2012 (śr.)
Test etapu szkolnego Udostępnienie schematu oceniania Szkolnym Komisjom Konkursowym	18.10.2012 (czw.)
Opublikowanie arkusza konkursowego i schematu oceniania Opublikowanie zasad pracy nad projektem	19.10.2012 (pt.)
Przekazanie uczestnikom wyników oceny prac konkursowych i zasad wglądu do prac	do 22.10.2012 (pon.)
Wgląd do prac uczestników i przyjmowanie odwołań	do 25.10.2012 (czw.)
Wysłanie protokołu etapu szkolnego, oświadczeń, prac z odwołaniami od oceny, odwołań od sposobu przeprowadzenia etapu szkolnego do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej	do 26.10.2012 (pt.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań Opublikowanie listy uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego	05.11.2012 (pon.)
Projekty: rejestracja uczniów na platformie	06-12.11.2012 (wt.-pon.)
Opublikowanie miejsc i godziny rozpoczęcia testu etapu rejonowego	03.12.2012 (pon.)
Projekty: wybór przez ucznia rodzaju projektu i problemu, którego projekt dotyczy	do 03.12.2012 (pon.)
Projekty: przedstawienie przez ucznia planu przygotowań	do 17.12.2012 (pon.)
Projekty: wgranie przez ucznia prezentacji projektu	do 31.12.2012 (pon.)
Test etapu rejonowego	08.01.2013 (wt.)
Wysłanie prac konkursowych do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej Opublikowanie arkusza konkursowego i schematu oceniania Opublikowanie zasad wglądu do testów	09.01.2013 (śr.)
Opublikowanie wyników testu etapu rejonowego	12.01.2013 (sob.)
Wgląd do testów uczestników i przyjmowanie odwołań od wyników testu	do 15.01.2013 (wt.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań do testu Opublikowanie ostatecznych wyników testu etapu rejonowego Opublikowanie oceny projektów zakwalifikowanych uczniów	21.01.2013 (pon.)
Przyjmowanie odwołań od oceny projektów	do 24.01.2013 (czw.)

Wydarzenie	Termin
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań od oceny projektów Opublikowanie ostatecznych wyników etapu rejonowego Opublikowanie zasad, miejsca i godziny rozpoczęcia etapu wojewódzkiego	03.02.2013 (nd.)
Etap wojewódzki (obie części)	25.02.2013 (pon.)
Opublikowanie arkuszy konkursowych i schematów oceniania Opublikowanie zasad wglądu do prac	26.02.2013 (wt.)
Opublikowanie wyników etapu wojewódzkiego	07.03.2013 (czw.)
Wgląd do prac uczestników i przyjmowanie odwołań	do 10.03.2013 (nd.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań Opublikowanie ostatecznych wyników etapu wojewódzkiego, w tym listy laureatów	17.03.2013 (nd.)
Zakończenie okresu przechowywania dokumentacji Konkursu	30.08.2013 (pt.)

ZAŁĄCZNIKI

Nr 1 – oświadczenie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia

Ja, niżej podpisany/a

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

zameldowany/a w

.....
(ulica, numer domu i mieszkania, kod pocztowy, miejscowość rodzica/opiekuna prawnego)

oświadczam, że w stosunku do syna/córki

(imię i nazwisko syna/córki)

wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych syna/córki przez:

- Kuratorium Oświaty w Warszawie, w celach związanych z udziałem syna/córki w Konkursie Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej, oraz
- Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej (zwaną dalej CEO) z siedzibą w Warszawie przy ul. Noakowskiego 10 posługującą się nr NIP 525-17-26-659 i REGON 012433534, w celach informacyjnych programu *Kształcenie obywatelskie w szkole samorządowej* w ramach którego prowadzony jest Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej oraz realizacji i sprawozdawczości finansowej tego programu (w tym udostępnienie przez CEO danych syna/córki sponsorowi programu w celu rozliczenia dofinansowania),

zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Wiem, że przysługuje mi prawo dostępu do danych syna/córki oraz do ich poprawiania, a także żądania ich ewentualnego usunięcia w przypadkach określonych w ww. ustawie. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do przystąpienia do programu.

Oświadczam, że zapoznałem/am się z regulaminem Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej i akceptuję jego postanowienia.

.....
(miejscowość i data)

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

Nr 2 – protokół etapu szkolnego (formularz internetowy)

Dane szkoły: pełna nazwa, adres (ulica, numer, kod pocztowy, miejscowość, gmina, powiat, województwo), REGON, e-mail, telefon.

Dane podsumowujące etap szkolny: liczba uczestników, liczba uczniów z wynikami co najmniej 85%, liczba odwołań, skład Szkolnej Komisji Konkursowej.

Dane nauczyciela wypełniającego protokół: imię, nazwisko, e-mail.

Dane uczniów z wynikami co najmniej 85%: imię, nazwisko, e-mail (niezbędny do rejestracji na platformie projektowej), opiekun naukowy (imię, nazwisko, e-mail), liczba punktów, oświadczenie.

Dane uczniów odwołujących się: imię, nazwisko, e-mail (niezbędny do rejestracji na platformie projektowej w przypadku uznania odwołania), opiekun naukowy (imię, nazwisko, e-mail), liczba punktów, oświadczenie.

Inne informacje potrzebne do przeprowadzenia etapu rejonowego i wojewódzkiego (w szczególności o niepełnosprawności uczniów).

Nr 3 – podział na rejony

Miejscowość przeprowadzenia etapu rejonowego	Miejsce przeprowadzenia etapu rejonowego	Powiaty
Ciechanów	Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi im. Książąt Mazowieckich nr 4 w Ciechanowie ul. Czarnieckiego 40 06-400 Ciechanów	ciechanowski, mławski, płoński, pułtuski, żuromiński, makowski, ostrołęcki, Ostrołęka, ostrowski, przasnyski, wyszkowski gostyniński, Płock, płocki, sierpecki
Radom	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 im. Jana Kochanowskiego w Radomiu ul. Kilińskiego 25 26-600 Radom	białobrzeski, grójecki, kozienicki, lipski, przysuski, Radom, radomski, szydłowiecki, zwoleński
Siedlce	Publiczne Gimnazjum nr 6 im. księdza Stanisława Brzóska w Siedlcach ul. Partyzantów 1 08-110 Siedlce	garwoliński, łosicki, Siedlce, siedlecki, sochołowski, węgrowski
Warszawa	Collegium Civitas Pałac Kultury i Nauki Plac Defilad 1 00-901 Warszawa	grodziski, legionowski, miasto st. Warszawa, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński, żyrardowski